

חולדאי שלי

עוד 117 יום

אנחנו על המפה

קל למתוח ביקורת על חולדאי ועל חוסר הרגישות שלו, לפחות כלפי חוץ, אולם קשה שלא להתפעל מהנחישות שלו להעלות את יפו על הבמה התל אביבית. תושבי יפו, ואני ביניהם, ראו לראשונה ראש עירייה שהוא הכי פחות פוליטיקאי, הכי פחות מבטיח, והכי הרבה מקיים

אחד מהראוי

כאשר הגיע רון חולדאי בפעם הראשונה לפגוש נציגים ערבים יפואיים לקראת מערכת הבחירות המוניציפליות ב'98, הוא כחד להתייצב במועדון המרי סלמי ביפו בעיר אל-פיטר על מנת לברך את נציגי האוכלוסיה המקומית ביום תגם. רוב הנוכחים באירוע לא התייחסו ברצינות רבה לאורח הבלתי צפוי, שניסה לחוץ ידיים לכמה שיותר אנשים. מעטים הצליחו לזהות את מנהל הגימניסיה. הוא נראה מבויש וברח מאוד הורקרים.

המלווה שלו באותו סיוור, חמיס אבר לעפיה, עשה מאמצים להתגבר על חוסר העניין של האורחים. באותו מעמד לא היה לחוגגים מושג שהטייס הגבוה בעל העיניים הכחולות יעשה ביפו בקדנציה אחת מה שאחרים לא עשו בארבע.

כבר בתחילת הדפו של חולדאי כראש עיר, כאשר דברים התחילו לקרות בשטח היפואי, ידעתי כי מעכשיו יהיה לי קשה לבצע את משימתי העיתונאית. מצד אחד, קל למצוא דברי ביקורת נגד האיש וחוסר הרגישות שלו, לפחות כלפי חוץ, אך מצד שני, קשה שלא להתפעל מהברי צוערומהנחישות שלו להעלות את יפו על הבמה התל אביבית. תושבי יפו, ואני בניהם, ראו לראשונה ראש עירייה שהוא הכי פחות פוליטיקאי, הכי פחות מבטיח, והכי הרבה מקיים.

הזרוע הביצועית

במהלך השנים הצטברה בקרב תושבי יפו וכפיתות הטובה של תל אביב. המרירות הזו הביאה לכך שיותר ויותר תושבים ביקשו להיפרד מהעיר העברית הראשונה ולהקים לעיר הכי עתיקה עירייה משלה.

הצעד הנכון הראשון שעשה חולדאי בעניינה של יפו היה הקמתה של המשלמה ליפו. הרעיון להקים מעין ורוע

כך גם חשבו לפנות את כל השכונות הקרובות לים מאוכלוסיה ערבית. גם שייקולים כלכליים וגם שיקולים גזעניים. ביום העצמאות האחרון התקיים טקס מרשים של בחירת יקירי העיר תל אביב. בין הנבחרים הופיע שמו של תושב יפו, עבד כבוב. הימצאותו של מכובד ערבי ברשימת היקירים היא צעד משמעותי בדרך לרו קיום אמיתי. צעד בונה אמון, היו קוראים לזה הפוליטיקאים. הגדיל לעשות חולדאי במינויו של רפעת טורק לסגנו. נכון, טורק מייצג את בחירת מרצ, אך מי שמכיר היטב את אישיותו של חולדאי יודע שללא הסכמתו לא היה טורק בתפקיד. הסמכויות מעטות, אולם המהפכה בעיצומה.

עוד ארוכה הדרך

בכל הקשור ביפו, עדיין יש לראש העירייה הרבה מה לעשות. אילו זה היה תלוי בי, הייתי ממליץ בפניו על הצעד דים הבאים: לשחזר את חוף ימה של גבעת עלייה ולהתחיל בניקוי החוף מהפסולת התל אביבית שהושלכה שם במשך שנות שלטונו של צ'יק; לזרז את תהליך חידושו של נמל יפו; לחדש את פני רחוב יפת ולמצוא רעיונות מקרריים שיעודדו את ההצלחה הכלכלית, שנפגעה קשות באחרונה; לקבוע שערי כניסה לעיר מצפון ומדרום; להקים לאורך רחוב יפת כמה כיכרות מטופחות בירק ונוי (מומלץ בפסטר, מרגוזה, ארליך, שבטי ישראל ומגנס פרנס); לשפץ את מגדל המים הישן; לשלב צמיחייה בכל הרחובות המחודשים, ולהקים יותר ויותר גנים ציבוריים לרווחת התושבים.

מחקר שפרסמה באחרונה עמותת "אדם, טבע ודין" קובע כי בעג'מי, שבה יש 0.6 מ"ר שטחים ציבוריים פתוחים (שצ"פ) לתושב בממוצע, קיימים רק שני גנים ציבוריים ממוזגים בשטח

עלימיה אלי אטיאס

הצער הנכון הראשון שעשה חולדאי בעניינה של יפו היה הקמתה של המש"למה ליפו. הרעיון להקים מעין רוע ביצועית למימוש כל הפרויקטים ביפו היה מוצלח מאוד: בהקצאת תקציבים מכובדים לאותה משלמה הצליח חולדאי להשתיק את הקולות הקוראים להפריד את יפו מתל אביב, והמשלמה הפכה למעין עירייה יפואית בתוך העירייה הגדולה.

למעט הכישלון בתחום החינוך, ההצלחה היא רבה, בעיקר בזכות האנשים שנבחרו לנהל את המשלמה, וביניהם ישראל פלג המייסד, תומר שרת ודרור אמיר. המשלמה הצליחה להתחבר אל התושבים, ערבים כיהודים, ומצאה את מקומה הטבעי.

בשנות האינתיפאדה הרבה פחות יהודים מבקרים בשכונותיה של יפו, וכי עיקר בעג'מי, אך מי שממשיך לבקר לא יכול שלא לראות את ההשקעה הרבה ברחובותיה הפנימיים של העיר ואת השינוי הגדול המתחולל שם. השינוי כה גדול עד שלפעמים אני שואל את עצמי איך זה שחולדאי לא מנצל את פתיחתו של כל רחוב מחודש (מתוך השישים המ"תוכננים להתחדש) כדי לגזור סרט ולתת כמה נאומים. אילו הייתי במקומו, כך הייתי נוהג.

חלק מהאוכלוסיה החל לראות את הדברים כמוכנים מאליהם. לא אני, כי אני יודע שביחס לגודל ההשקעה בהחלפת תשתיות בסמטאות קטנות, ה"הכנסה" לחולדאי במספר קולות בבחירות הקרובות תהיה קטנה, מעצם העובדה שמספר התושבים ברחובות אלו הוא דל. לפני כמה ימים חציתי את עג'מי ברגל בשעת לילה מדרום לצפון, ודרך רחובות העירמון ואבן סינא. לראות את

המשלמה ליפו. עירייה יפואית מצליחה

כיכר השעון מתחדשת. מתגאים בעבודה

הרחובות הללו פתאום בתאורת לילה מרהיבה הזכיר לי את סמטאות רובע מר נמרטר הפריזאי, לפחות בזכות עמורי התאורה המיוחדים. את צ'יץ יזכרו בזכות צ'יץ ביק'. את חולדאי יזכרו בזכות התשתיות והרחובות של יפו (הקוראים מתבקשים לחפש שם).

המהפכה בעיצומה

מי שבאמת אוהב את יפו ומכיר את ההיסטוריה שלה, לא יכול שלא להתפעל גם מפעולות השחזור והחידוש של כיכר השעון. כנ"ל לגבי מבנה "הס" ראייה, פרויקט מקסים שעומד להסתיים בימים אלו. החשיפה של חומת יפו העתיקה, כולל הטיילת החדשה, יכולה רק להוסיף לאהבה ולאהבים. תכנון השחזור של אתרים היסטוריים אלה הופקר בידי צוות צעיר מקצועי ביותר, שכל עיר היסטורית היתה מתגאה בעבודתו.

רק באחרונה השתתפתי בהנחת אבן הפינה לשלושה פרויקטים חדשים שנבדשו שמים בעיקר לזכותו של ראש העירייה, וכבר אפשר לדבר על ביצוע מושלם שלהם: איצטריון צעירי יפו בשרדות הבעל שם טוב, קריית האוניברסיטה במתחם איזנברג ברחוב עזה ופרויקט "בנה ביתך" המוקם ביפו. לפני כחודשיים נערך טקס תגיני לחניכת האיצטריון

המחודש ובית הספר לכדורגל שהוקם בסמוך. אגב, מאות צעירים כבר מתאמנים במקום. לגבי שני הפרויקטים האחרים, כל תושב יפואי רואה במו עיניו את הבנייה המהירה שמתבצעת במקום. חלק מהפרויקטים שמתבצעים היום היו מונחים במשך שנים על שולחנם של קורמיו של חולדאי. קשה גם שלא להתרשם ממתחת הפנים שנעשתה לשרות ירושלים המפורסמות. אי אפשר לשכוח את פרויקט פרדס דקא הגדול, אותו פרדס מוצף שהיה עולה לכות

בעבר השקיעו ביפו במתחמים כמו "אנדרומדה" ו"הצדף על הים", אולם התושבים המקומיים חשו שפרויקטים אלו נועדו לרחוק את רגליהם מיפו. רור קא ההשקעה ברחובות עג'מי, שרוב תרומיה שביה ערבים, מפחיתה חששות אלו. לפעמים אתה מרחם על חולדאי שצריך לעשות היום את כל מה שלא עשו האחרים במשך עשרות שנים. אי אפשר לסייח לוח לאלו שגזלו מיפו את כל התקציבים במשך שנים, אי אפשר לסלוח לאלו שכל מחשבתם היתה לייחד את העיר,

חלק מתושבי יפו החלו לראות את הדברים כמוכנים מאליהם. לא אני, כי אני יודע שביחס לגודל ההשקעה בהחלפת תשתיות בסמטאות קטנות, ה"הכנסה" לחולדאי במספר קולות בבחירות הקרובות תהיה קטנה, מעצם העובדה שמספר התושבים ברחובות אלו הוא דל

רות בכל שנה עם רדת הגשמים הראשונים. מישהו שמע עליו באחרונה? מי שמבקר בגני הילדים לא יכול שלא להתפעל מההשקעה ומהשיפוצים בכל הגנים היפואיים. הנה, רק השבוע הודיעה העירייה על הקצאת 100 אלף שקל לנקיון מדרון יפו המטונף. לא בטוח שזה יספיק, אבל בטוח שזה יעזור.

אי אפשר לסלוח לאלו שהרסו לנו את פיסת החוף היפה ביותר בארץ, אי אפשר לסלוח לאלו שהפכו את עג'מי לשכונת חורבות עם מספר שיא של צווי 4. מאות מבתי המיוחדים של יפו נמחקו בגלל החפזותם של המנהדרים של או להרוץ ציא צווי הריסה. השיטה היתה ידועה לכל - מפנים בטענת סכנה, והורסים.

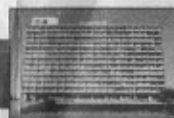
יש 0.6 מ"ר שטחים ציבוריים מתחזקים (שצ"פ) לתושב במוצא, קיימים רק שני גנים ציבוריים מפותחים בשטח כולל של 1.3 דונם. "עג'מי היא דוגמה לשכונה שקיים בה מלאי של שטחים מרזנחים, הפוטנציאליים לשמש כשצ"פ, שלא פותחו, או אפילו נהרסו בשל הונח"ח לאורך השנים", נכתב בדו"ח.

ישפעולות בנות ביצוע נוספות שכי ראי לראש העירייה לחשוב עליהן: לעורר פתיחתם של הרבה מאוד מגרשי קטירגל מגוררים בתוך השכונות, דוגמת מגרש "שם הגדולים", כדי שהצעירים יוכלו להוציא את האנרגיות על הכדור במקום להשחית רכוש ציבורי; להחליף (הגיעה העת) את כל מספרי הרחובות ביפו בכלל ובעג'מי בפרט בשמות מקוריים, כולל שמות של אישים ערביים מפורסמים והיסטוריים; להקים פורום בראשות ראש העירייה שייקח על עצמו את קירוב הלבבות בין שלוש הרמות, כי חולדאי יכול לתרום רבות בנושא, ולתת השראה לערים אחרות. בתחום הזה פעל חולדאי מעט מאוד; לעורר הקמת גוף בחסות עירייה נית שינסה לאתר מקומות תעסוקה למאות הצעירים היפואים שנפלטים מבתי הספר, מה שיקטין את הייאוש בקרבם ויפחית את הפשע ברחובותיה של יפו. זוהי הפצצה המתקתקת האמיתית העתידית של יפו; יש להודיר בכל דרך את אחוז הנשירה הגדול מבתי הספר (כ-48 אחוז) ולקבוע ייצוג מינימלי קבוע לערביי יפו במועצת העיר, גם אם צריך לשריין מקום אחד.

למען כל אלו ובגלל כל מה שכבר נעשה ביפו, הייתי בוחר בחולדאי לקדנ"ציה נוספת. מאותן סיבות הייתי גם מתעלם מהחסרונות ומהטעויות בדרכי פעולה של חולדאי, וכפי שנאמר, ישנן לא מעט כאלה.

אחד משהראוי הוא עורך השבועון היפואי "אתבאר יפא"

חולדאי שלי

עוד 75 יום

החייל האמיץ

חולדאי אינו כליל השלמות, אינו טלית שכולה תכלת, וסובל, ככולנו, מחסרונות. ובכל זאת, עם הקשר ההדוק שלו לשטח, התעוזה ומעל הכל - תנופת הפיתוח האדירה שהנהיג ביפו, הוא הדבר הכי טוב שקרה לעיר הזאת בחמש השנים האחרונות

חמיס אבולעפיה

צילום: אלי אטיאס

היכרותי עם רון חולדאי רבת שנים. תחילתה באחד מימי ראשון של דצמבר '95, עת הוזמנתי יחד עם מר טלוויזיה, חיים ביין, ומנהל גימנסיה הרצליה ראז, רון חולדאי, לתוכניתו הלילית של גבי גזית. באותה עת שימשתי (ועודי מש) ככתב הטלוויזיה המצרית בארץ. שלושתנו הוזמנו להתייחס איש איש מנקודת מבטו לרעירת הארמה הפולריטית והמוסרית שהיכתה במדינתנו הקטנטנה עם הירצחו של ראש הממשלה יצחק רבין בידי בן בליעל.

במפגש אמנם לא ניצתה אש האהבה ביני לבין חולדאי, אבל בהחלט אפשר היה לרבר על קליק ראשוני שיצר את התשתית למערכת יחסים אמביוולנטית רבת שנים בין ערבי תושב עיר מוכת הזנחה ועזובה, לבין מי שלימים ייבחר לראש העיר תל אביב יפו.

הימים ימי האביב המתקרב של '96, והבחירות הכלליות בפתח. ראש הממשלה ראז, שמעון פרס, החליט על הקרמת הבחירות, והפריימריס במפלגות בכלל ובמפלגת העבודה בפרט נכנסו להילוך גבוה.

בין בליל שמות הפונקציונרים המפלגתיים האפורים יותר והאפורים פחות של מחוז תל אביב במפלגת העבודה, בצבץ שמו של רון חולדאי כמועמד חי צוני, חסר גייסות ומחנות (ומנקודות מבט מסוימת, אף חסר סיכוי) בבחירות

להרכבת רשימת העבודה לכנסת. לא אפריז אם אומר שמצאה חן בעיני החוצץ פה, או אם תרצו, התעוזה, שאפיינה אז את מהלכו של חולדאי. שכן לא קל היה אז לכל רכפין, אפילו אם הוא מנהל בית ספר מצליח, לקרוא תיגר על רמויות מיתולוגיות במחוז תל אביב של מפלגת העבודה ולהתברג במקום ריאלי ברשימת המפלגה.

חולדאי לא נבחר בסופו של דבר לכנסת, בשל הפסדה הצורב של המפלגה באותן בחירות. אף על פי כן טרח לערוך סבב שיחות טלפוניות ומפגשים עם פעילים, כדי להודות להם על התגייסותם למענו. מהלך אופייני וצפוי לפוליטיקאי בהתהוות, אם כי לא כך הדבר באשר לפוליטיקאי מצוי בהווי הפוליטי הישראלי.

ימים רבים נקפו מאז. רון חולדאי שמר על קשר טלפוני רציף עימי ועם כמה פעילים מקומיים של מפלגת העבודה, ואף נהג לקפוץ לאחל "חג שמח" או "מול טוב" בנסיכות אישיות וחברותיות משמחות. אינני יודע אם בכסיס המשך הקשר הרציף עימנו עמדה או החלטה כלשהי על התמודדות עתידית. ברם, אין ספק שבעטיו של הקשר הטלפוני נתחבב חולדאי יותר ויותר על הפעילים ביפו, שגילו נכונות להפשיל שריוולים ולשנס מותניים, בכל עת שיידרשו, למען מי שנתפש בעיניהם כעוף מורד בנוף הפוליטי, כפוי הטובה.

שיחת מלבון מפתיעה

הימים ימי חורף '98. גשם ולעפות היכה בחוקה בחלון מכונית. קריין גלי צה"ל מבשר כי מנהל גימנסיה הרצליה, מר רון חולדאי, הודיע על כוונתו להתמודד על תפקיד ראש העיר תל אביב יפו. לא נקפו כמה שעות, והנה הגיע גם צלצול הטלפון. מעברו השני של הקו בקע קולו המחוספס של חולדאי: "חמיס, אני מתמודד על משרת ראש העיר", אמר. הקשר בינינו כבר היה בימים ההם תכוף ורציף, ולמרות חיבתי והערכתי הרבה לראש העיר המכהן, רוני מילוא, היה לי קשה לסרב לפנייתו של חולדאי – ידיד ומכר אישי. כך שלמרות קולות הלגלוג של הספקנים באשר הם, אני, אמרתי לעצמי, אלך עם חולדאי ויהיה אשר יהיה.

חולדאי נבחר, כסופו של תהליך דמוקרטי מורכב ורווי מתחים, לראש העיר תל אביב יפו. כעת, לשיטתם של הפעילים, נותר לפרוע את כל החשבוניות שהונפקו, פיזיות או מטאפוריות, בשלהי הבחירות.

במהלך כהונתו כראש עיר, נתקבלו מאות ואולי אלפי החלטות ציבוריות. לא את כולן אהבתי. לא אהבתי, למשל, את החלטתו להקים רכבת פרברים שתעבור דרך שדרות ירושלים. החלטה, שאם תצא לפועל, תטיל מכות מוות על עסקים באזור ותרחיב את מעגל המובט

לים בסביבה.

של הזנחה והעדר תקציבים, בין יפו לתל אביב. אפשר לומר שחולדאי עומד עם הרגליים על הקרקע – הוא נגיש והוא סייד בלתי נלאה. תושבי יפו נהגו לראות תו מסייד לעתים תכופות בכדי לעמוד מקרוב על פעולות בניית התשתית.

בעידן חולדאי נקרא מספר רעובות, אם כי לא ראשיים, על שמותיהם של אישים ערביים, ומספר תקנים ומשרות אישיים על ידי ערבים יפואים. מעט מדי, אבל לא מאוד מדי. יש לקוות שמגמה חיובית זו תימשך, במלוא התנופה, גם בעתיד.

דדוש תוחח

למרות האמור לעיל, ועל אף שאני מצדד בחולדאי, כדמוקרט בנשמתו אני מכואס מאוד לנוכח העובדה, שעד היום, חרשיים וחצי לפני הבחירות לרשויות המוניציפליות, לא הציבו המפלגות, בעיקר הליכוד, מועמד תוחח שיתמודד מול חולדאי על ראשות העיר. נטיית לבי זו אינה פונקציה של שאיפה להחליף את חולדאי, חלילה, אלא של רצון לקיים את ההליך הדמוקרטי.

מערכת יחסי עם ראש העיר ידעה עליות ומורדות, ולא אהבתי או תמכתי באופן אוטומטי בכל מה שעשה. למרות כל זאת, סבורני שרון חולדאי הוא הדבר הטוב ביותר שקרה בחמש השנים האחרונות לתל אביב, ולא רק לתל אביב – גם ליפו.